

ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΜΑΡΑ

Η δυναμική των τουρκικών drones

Η Τουρκία για παραπάνω από μια πενταετία κάνει χρήση εξοπλισμένων drones σε τέτοια έκταση που πολλαπλοί γεωπολιτικοί / γεωοικονομικοί σκοποί επηρεάζουν το στρατιωτικό μέσο και το αντίστροφο.

Η στροφή Ερντογάν στην καταπίεση του κουρδικού στοιχείου διευκολύνθηκε από την εκτεταμένη χρήση drones εντός της τουρκικής επικράτειας από τα τέλη του 2016 και έπειτα. Η χρήση αυτή έχει δώσει την υπεροχή στον τουρκικό στρατό και έχει μειώσει τις απώλειές του στη μάχη εναντίον των κούρδων αυτονομιστών. Το μοντέλο αυτό εξήχθη στη Συρία, μια που η Τουρκία έπρεπε να πράξει το ανάλογο και με τους κούρδους αυτονομιστές της γείτονας, προς αποφυγή δημιουργίας αυτονομιστικών συγκοινωνούντων δοχείων.

Βρισκόμενα στη Συρία όμως τα τουρκικά στρατεύματα, και ως προστάτης των εξεγερμένων σουνιτών, αναπόφευκτα θα έρχονταν σε σύγκρουση με το στράτευμα του καθεστώτος Ασαντ. Έτσι και έγινε τον Μάρτιο του 2020, με τα τουρκικά drones να αναπτύσσονται κατά του τακτικού στρατού της Συρίας. Τα drones ανέλαβαν κεντρικό ρόλο στην καταστροφή αρμάτων και συστημάτων αεράμυνας του συριακού στρατού αλλά και στην επιλογή στόχων από το τουρκικό πυροβολικό. Ήδη όμως από το 2019 είχε προηγηθεί η ανάπτυξη και χρήση τουρκικών drones στην εμφύλια διαμάχη της Λιβύης, όπου η Τουρκία αποσκοπεί στην εδραίωση διεκδικήσεων στην εκμετάλλευση των φυσικών πόρων της Μεσογείου μέσω του τουρκολιβυκού συμφώνου και τον προσπορισμό προσόδων από την πετρελαιοπαραγωγική Λιβύη.

Διαπιστώνουμε δηλαδή ότι διαφοροποιημένοι γεωπολιτικοί ή / και γεωοικονομικοί στόχοι έχουν ως αποτέλεσμα τη διαρκή εξέλιξη στη χρήση και ισχύ του στρατιωτικού μέσου. Αποκορύφωμα αυτής της δυναμικής σχέσης αποτέλεσε η νίκη του Αζερμπαϊτζάν

επί της Αρμενίας, τον Νοέμβριο του 2020, στο Ναγκόρνο-Καραμπάχ όπου ο ρόλος των τουρκικών drones υπήρξε στρατηγικός, μια και συνετέλεσε στη στρατιωτική επικράτηση ενός κράτους έναντι ενός άλλου. Στο Ναγκόρνο-Καραμπάχ έχουμε την πλήρη ωρίμαση του στρατιωτικού μέσου μέσα από τη μεγιστοποίηση του γεωπολιτικού σκοπού.

Η αλληλουχία αυτών των εξελίξεων ενθαρρύνουν το «κόμμα του πολέμου» στην Τουρκία που απαρτίζεται από απόστρατους αξιωματικούς, αναλιτές με εξειδίκευση στα αμυντικά θέματα, εθνικιστές δημοσιογράφους και συνεργάτες του προέδρου Ερντογάν, επιτελείς και εκλεγμένους πολιτικούς. Για αυτό το «κόμμα του πολέμου», η σε βάθους χρόνου επίλυση των διαφορών της Τουρκίας με τη χώρα μας, μέσω διεθνούς διαπραγμάτευσης, ισοδυναμεί με άρνηση αυτού που εκλαμβάνουν ως την αρμόζουσα περιφερειακή ηγεμονία της χώρας τους. Μιας ηγεμονίας που κρίνουν ότι έχει κατακτηθεί με την καινοτόμα χρήση ενός στρατιωτικού μέσου, του εξοπλισμένου drone, από τις τουρκικές ένοπλες δυνάμεις, μέσο που μάλιστα παράγεται και εξελίσσεται στην ίδια την Τουρκία. Ο ίδιος ο πρόεδρος Ερντογάν καθίσταται όμηρος αυτής της στρατιωτικο-τεχνολογικής επιτυχίας, μια και το ηγετικό του προφίλ ταυτίζεται με τη στρατιωτική επιβολή επί αντιπάλων που εκλαμβάνονται ως εγγενώς ασθενέστεροι και όχι από την, επί ίσοις όροις, ειρηνική διαπραγμάτευση με αυτούς τους αντιπάλους.

Εκ των πραγμάτων λοιπόν ενισχύεται η αντίληψη της τουρκικής ηγεσίας της εξαναγκαστικής ισχύος του τουρκικού στρατεύματος, όσο και η έφεση στη χρήση αυτής της ισχύος, αντίληψη και έφεση που μπορεί εκ νέου να προκαλέσουν έμπρακτες αμφισβητήσεις των ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων σε ακόμη μεγαλύτερη κλίμακα από αυτές που έχουμε ήδη βιώσει.